

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden esütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyeg-díj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyomatbéli díjjal és támlappal együtt 3 frt.
Nyitár soronként 30 kr.
többzori hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadónakhoz címezendők.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Bérmontellon levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

Ezer év.

(G.) Barangol és zug, zug az őszi szél s hűvös szárnyasapásaival ismét egy esztendőnek sirját ássa, utolsóét, mely elválasztott nemzeti, állami létünk ezredéves évfordulójától. A jövő esztendő már az ünnepek esztendeje lesz, mely fölteszi egy ezer év munkásságára a zárkövet, de egyszersmind alapot is emel egy talán messzebb határokra kinyúló jövőnek, hogy annak tartama alatt haladhason a népek nagy versenyében előre a magyar az emberiség nagy, egyetemese céljainak megvalósítása felé.

A történelem óramutatója óriási léptekkel méri az idők végtelen, beláthatatlan tengerét s mégis mintha különösebb, nagyobb fényrel ragyogna akkor, mikor megáll tiz évszázadnak megmohosult sirhalma felett, mely alatt ott van eltemetve annyi jó és rossz küzdelem, annyi eszmeáramlat, melyek megragadták, irányozták milliók szívét, elméjét, annyi országot rendítő, megrázó vihar; hadi dicsőségek tündöklő sugára összefolyva óriási fényprizmákban; tudományok felvilágosodásnak áldást hintő fénye mind-mind ott vannak elhintve azon a beláthatatlan uton, melynek első jelző oszlopa az az időpont, midőn magyarrá lett ez a föld elvitáztatlanul, és második, melyet napjainkban ünnepel meg a mai nemzedék osztatlan kegyelele.

Egyes embernek — kinek sorsa „egy arasznyi lét,” képtelenségnek látszik ekkora időköz elgondolása, de a népek, nemzetek élete képes dacolni a tovatünő idő mulékony szeszélyével éppen ez a dacolás, ez a küzdelem az, melyet létfontosságért, vagy annak előbbvitelért folytat — ez a világtörténelem. Ennek éltük át első óriási nagy fejezetét, annyi dicsőséggel és

annyi vér és könnyözönben, mint talán egy népe sem a nagyvilágnak.

Az idők hőmpölygő árja minden hullámverésével nemzeti karakterünknek annyi éltető nyilvánulását dobta felszínre, melyek képessé tették fajunkat arra, hogy megállja a zivatarok csapkodását s megővje magát a belső elkorhadástól. Kezdve a boldogságnak, fénynek ama korától, melyről azt zengette a költő:

„Oh, nagy volt hajdan a magyar,
Nagy volt hatalma, birtoka,
Magyar tenger vizében hunyt el
Észak, kelet s dél hulló csillaga“

egészen odáig, midőn a fájdalom e szavakat adta ajakára: „Isten csodája, hogy még áll hazánk!“ — mindenütt ott látszik nemzetiünk történetében az a világfentartótól adott önfentartási erő, mely ezer esztendő korának megérésére eljuttatá.

És most, a midőn a mai nemzedék lelkesedéssel, hazaszeretettel készül megünnepelni a rengeteg idők ezen leforgását; azt mutatja meg, hogy komoly tudatában van ezen erejének s létjogosultságának, és hogy szellemi összeköttetésbe lépve azon időknek felénk sugárzó éltető fényével, ezen összeköttetés folytán a regék Anteusaként nevelni fogja saját fenntartási és előhaladási erejét is.

És arra a nagy, arra a szent, magasztos ünnepélyre hadd némuljon el minden pártviszály, hamvadjon el az ellenségeskedések kínzó tüze, oszlojjanak el a harag, bosszuállás sötét szellemei, törjenek meg a békés egyetértés láthatárát elborító fellegek, hogy egy értelemben hangozzék minden ajkról, bármely nyelven hangzik is, egy érzéssel szálljon minden lélekből, bármely szempontból emelkedik a kérő fohász:

— „Isten áld meg a magyar hazát!“

Ne legyen olyan kicsiny része e véráztatta honnak, mely ne ünnepeljen a maga szíve, a maga ereje szerint. Vigye oda mindenki a maga lelkét, hogy teljék meg, attól a nemes érzelemtől, mely ellenállhatatlanul szeretni kész e földet hiven, igazán.

76.928. sz.

A m. kir. belügyi, igazságügyi és pénzügyi miniszterek által kiadott

Utasítás,

az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Kraszna, Közép-Szolnok, Zarándmegyék és a volt Kövárvidék területén a megszüntetett urbéri dézsmák kárpótlásánál visszatartott összegeknek kiszolgáltatása tekintetében követendő eljárás tárgyában.

Az 1895. évi III. t.-cikk 7. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeljük.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §. Az erdélyi dézsmák kárpótlása tárgyában 1858. szeptember 15-én kiadott cs. nyílt parancs 2., 7. és 10. §§-aiban foglalt határozatok módosításával ki fognak adni:

a) A fiscalis arrendalis dézsmák címe alatt a földesurak és a királyi kincstár által élvezett és 1848. július 1-én megszünt jövedelmek kárpótlásául a földesuraknak volt urbéreseik urbéri állományaik után különböző címeken és számitási kulcsok szerint kiadott urbéri kárpótlási tőkének 11 és 1/2%-a, mely kárpótlási tőkének felerésze a volt földesurat, másik hasonló felerésze pedig a kir. kincstárt illeti meg; ez utóbbinak tényleges kiszolgáltatása mellőztetni fog.

b) Az urbéri tized (kilenced) kárpótlási tőkék kiszámításának alapjául szolgáló hozadékból kezelési költség címén tényleg levont 1/4-ad rész felének huszszorosra.

c) Az urbéri tized (kilenced) kárpótlási tőkék után 1848. július 1-től 1858. szeptember 15-ig terjedő időről visszatartott 5% kamatok fejében az eredeti kárpótlási tőkének 50%-a.

d) Végül ki fog adni még az előbbi 1., 2. pont alatt elsorolt tőkék után 1895. évi január 1-től azok kifizetéséig járó 4% kamat.

Mind a négy címen kiadandó összegek készpénzben fognak kifizettetni. — Ellenben azon birtokok után, melyeket a rendes urbéri kárpótlás kiszolgáltatása után a kir. kincstár elárusított, valamint a melyeket a kir. kincstár egyes családok, testületek és jogi személyek részére elzálogosított (inscriptionális birtokok) az 1895. évi III. t.-cikk által elrendelt pótkártalanítás nem igényelhető.

2. §. Ezen járandóságok az eredetileg kártalanított földesurakat, esetleg utódjaikat illetvén meg, illetőleg ezen járandóságok megállapítása a fent idézett törvény 7. §-a értelmében a m. kir. földtehermentesítési alap igazgatósága által hivatalból történvén: a szóban forgó kárpótlási igényeknek bejelentés által való megújítására szükség nincs; viszont, ha valamely földesur dézsma-kárpótlásban a kárpótlási igény be nem jelentése miatt annak idején nem részesült, igényét ezen kártalanítás alkalmával sem érvényesítheti.

3. §. Tekintettel azonban arra, hogy az eredeti kárpótlások kiszolgáltatása 20—25 év előtt történt s az akkor bíróság elismerve volt jogosultak közül időközben igen sokan elhaltak, nehogy a jogosultak személyében történt változások visszaszintézésekre szolgáltatassanak alkalmat, felhívás bocsátandó ki, hogy az eredeti jogosultak, esetleg jogutódjaik, nevüket és lakhelyüket igényeik pontos és gyors kielégítése tekintetéből a m. kir. földtehermentesítési alapigazgatóságánál a felhívásnak a hivatalos lapban történt megjelenésétől számított két havi záros határidő alatt bejelentésük — annak tehetvén ki különben magukat, hogy a kárpótlás kiutalása a bíróságok közbejöttével fog megtörténni.

4. A m. kir. földtehermentesítési alapigazgatóság teendője, hogy a megelőző 3. §-ban jelzett felhívást bocsássa ki, s azt a hatóságok és sajtó útján a legszélesebb körben tegye közzé. Az előző 3. §-ban

A „Szilágy-Somlyó” Tárcája.

Olyan rosszul vagyok!

— Jelenetek. —

Piháček Jeromos, pénztáros az adóhivatalnál, az utolsó kortyot hajtotta fel az ebéd utáni fekete kávéból, utolsó füstöt fújt a csibukból és — felállott. Nagyot nyújtózkodott, megropogtatta a derekát, a nyakát, belenézett a tükörbe és három szál haját úgy igazgatta, hogy soknak látszódjék, valami éhes vágy csilant meg szemeiben, vastag ajkait mosolyra huzta és mint sunyi macska az egérhez, oda lopózott a dívánra a felesége mellé, aki mélyen el volt merülve „A házasságtörés-drámái“-ba és nem vette észre, hogy Jeromos ur mellé settenkedett, csak akkor rebbent fel, mikor egy nagy lapos csók elcsattant hamvas orcáján. Hanem ekkor igazán megrebbent s oda villant két fekete szem a merénylőre, a Jeromos arca meg oly nyájasan mosolygott, mint a tele hold, a miből Iduska rögtön kieszlette, hogy az ő örege, a délutáni hivatal előtt egy kedves pásztorórát akar magának szerezni, de a mihez neki

éppen semmi kedve nincsen. Azonban azt még se tudta megakadályozni, hogy egy másik lapos csók el ne csattanjon a másik orcájára, de mikor Jeromos szörnyű kedvet érzett, hogy telt piros ajkaira is nyomjon egyet, félre kapta fejét, egy végtelenül beteges ásitás szakadt fel ajkairól, eltolta magától gyöngsden az öreget, megsimogatta végnélküli homlokát és nyafogó, bnteges hangon nyögte a füleibe:

— Hagyj el öregem! Olyan rosszul vagyok! (Jó lesz itt megjegyezni, hogy Iduska Jeromos urnak harmadik felesége volt, Jeromos öreg, Iduska fiatal stb. stb.) Piháček Jeromos arca ettől a kijelentéstől ismét felvette a rideg adópénztárosi jellegét, vette vastag görbe botját s elindult a hivatalba.

Iduska ismét belemerült az olvasásba, midőn nesztelenül osont be valaki a félig nyitva hagyott ajtón, egyetlen lépéssel ott termett az elmerült asszonyka mellett és befogta két kezével mind a két szemét.

— Találd ki, ki vagyok?

Az asszonyka jól tudta kicsoda és reá akart egy kicsit ijeszteni és félelmes hangon mondta neki:

— Te vakmerő, még itthon van az öreg!

Ekkor csak egy lépés kellett a mi fiatal barátunknak, (mert fiatal volt és

nem barátnő), hogy a sifonhoz ugorjék és kinyissa annak ajtaját, de a további munkában megállította az Iduska rengeteg kacagása:

— Haha! Hát olyan félenk vagy, mint egy nyúl!

— Ne bolondozzál, mucuskám, tudod milyen tisztelettel viseltetem az öreged iránt. Különb, hogy vagy most vele?

Iduska pajkosan csevegni kezdett a mellé telepedett ifjuval:

— Tudod most az öreg majd megöl a szerelemmel. Az előbb is csinált egy jelenetet a „Romeo és Juliá“-ból. Egyik arcomat is megcsókolta, a másikat is. Itt nil! Talán még most is látszik a helye, aztán a nagy deres bajuszával majd kiszurta a szememet. Ezt még csak eltűrtem, de kedvet kapott az ajkamhoz is, ez elől kitértem, tudod ugy, a hogy szoktam, azt mondtam neki:

— Olyan rosszul vagyok!

Csak gondold, ajkamat, nem, nem, az a tied! Tovább nem mondhatta, mert ajkait a mi fiatal barátunk egy olyan hosszú csókkal tapasztotta le, a melyért Piháček Jeromos látatlanba is oda adta volna a menybeli jussát.

Következett még ezután nem is egy, nem is kettő, de ezer is jutott abból az arcra is, a szemre is, a nyakra is, a hajra is, még a köröm hegyére is, ugy annyira, hogy Piháček Jeromos fináncorától

mostanig nem csak a három feleségére, de mindazon hölgyekre, a kikkel életében nyájas érintkezései voltak, nem rakott összesen sem annyi csókot, mint a mennyit az ő Iduskája ezen a delután kapott Halmaj Jenőtől, az ügyvédbojtártól. (Igy nyomtatta névjegyét a mi fiatal barátunk.)

Hanem persze ennek is vége szakadt mára, mert ötre járt az idő. Iduska maga figyelmeztette Jenőt:

— Kutyskám! Jön az öreg. Aztán tudod, a sifonban nem a legkényelmesebb a helyzet. Pá cukros!

*

... Iduska éppen ott olvasta a „Házasságtörés drámáit,” a hol legérdekesebb, mikor Jeromos ur haza jött a hivatalból. Mikor meglátta nejeének tűzben lángoló orcáit, megint megcsillant szemeiben az az éhes vágy, oda huzódott a dívánra mellé, átfogta karcsu derekát, aztán megkisérté csókot nyomni, előbb csak az egyik arcára, de most még ez sem sikerült, mert Iduska a szokott módon toltta el magától:

— Oh olyan rosszul vagyok!

G—y.

megszabott határidő letelte után a m. kir. földterhermentesítési alapigazgatóság az 1895. évi III. t. cikk alapján kiadandó kárpótlásokat a korábbi kártalanítások sorrendje szerint köteles lesz megállapítani.

II. FEJEZET.

A kárpótlás megállapítása és kiszolgáltatása körüli eljárás.

5. §. Mind az eddig hozott dézsma-kárpótlási határozványhoz egy póthatározvány szerkesztendő, melyben községként ki legyen mutatva, hogy:

1) mennyi volt a megállapított dézsma-kárpótlási tőke és

2) mennyit tesz ki a tőkéből egyhatod kezelési költség címén levont összeg.

Ezekhez képest két külön, és pedig tőke- és kamatrovatban kimutatandó, nevezetesen a kamat-rovatban mennyi a tőkének 50%-a, mely az 1848. július hó 1-től 1858. szeptember hó 15-ig terjedő időre esett kamatok fejében kiadatik és a tőke-rovatban mennyi az egyhatod kezelési költség huszszorosaképen kijáró tőke. — Ugyanazon póthatározatba fölveendő az ugyanazon földesurnak előbbi községek csoportjához tartozó fiscális árendális községek után járó kárpótlása is, még pedig kimutatandó, hogy az egyes ilyen községek után mennyi urbéri kárpótlás adatott ki s mennyi ennek 11 $\frac{1}{2}$ %-a s a tőke-rovatban kimutatandó ezután, hogy mennyi az ezen tizenegy és fél százalékból a földesurat megillető felérés.

Ha valamely földesurnak csakis fiscális árendális községből akár az urbéri kárpótlások első megállapítása, akár utóbb urbéri perben hozott ítélet alapján érvényesített igény alkalmából lenne várandósága, e fölött is hasonló póthatározvány lesz szerkesztendő. Az ekkép szerkesztett határozványt a számvétség számszerint megvizsgálván, számfejtési záradékban teszi láthatókká.

6. §. Az egyhatod kezelési költség és a fiscális árendális dézsma címén kiadandó tőkék után 1895. évi január hó 1-től az utalvány-számfejtő okmány kelte napjáig kijáró 4% kamat ezen számfejtő okmányban fog felszámíttatni, míg az utalvány-számfejtő okmány kelte napjától a kifizetésig járó kamatokat a kifizetést teljesítő adóhivatal számítja ki.

7. §. A kárpótlás megállapítása alkalmával azon kérdés is elbírálandó, vajjon a megállapítás alatti kárpótlás ennek számszerinti meghatározása után egyúttal közvetlen kiutalványozható-e vagy sem? Azon földes urakra nézve, kiknek kárpótlási jogosultsága a részükre már kiadott kárpótlás alkalmával 1856. évi január 1-én kelt cs. nyílt parancs illetőleg az 1867. évi július 9-én 3791. sz. alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet értelmében hozott jogérvényes bírói ítéletekkel vagy végzésekkel el volt ismerve — feltéve, hogy életben létők igazolván s a most szóban levő dézsma-kárpótlásaikra semmiféle magán vagy bírósági uton támasztott követelés a m. kir. földterhermentesítési alapigazgatóságánál bejelentve s feljegyezve nincsen — a kárpótlás közvetlen kiutalványozása akadályba nem ütközik. Ezen esetben tehát a kárpótlás megállapításakor annak számfejtésével az utalványozáshoz szükséges számfejtő okmányok kiállítása is a számvétségnek egyúttal megrendelendő; mely okmányok alapján a kárpótlás az annak megállapítását tárgyzó kárpótlási határozvány közlése mellett a jogosultnak tartózkodási helyéhez legközelebb eső adóhivatalnál, a fő és székvárosban pedig a központi állampénztárnál (Budavár) és m. kir. állampénztárnál, (vámpalota) utalványozandó ki.

8. §. Ha azonban az eredetileg kártalanításra jogosult személyében változás történt volna, vagy pedig a kártalanítandó jogra nézve akár korábban, akár utjabban igények bejelentettek volna, vagy bejelentének, végre ha a 3. §. értelmében kibocsátandó felhívás következtében senki sem jelentkezett volna és az alapigazgatóságnak sem sikerült kinyomozni azt, hogy az illető jogosult éle-e és hol tartózkodik, ezen esetekben egyelőre csak a kárpótlás összege állapítandó meg és a kárpótlási határozvány az illetékes k. törvényszékhez azzal a megkereséssel terendő át, hogy a jogosultság kérdését, illetőleg a támasztott igény elbírálása után hozzon határozatot az iránt, hogy a kiutalás tárgyát képező kárpótlás kinek, mily összegben, kinek kezéhez s mely adóhivatalnál fizetessék ki, — a hozandó határozatot pedig annak jogerőre emelkedése után a m. kir. földterhermentesítési

alapigazgatósággal a kárpótlás kiutalványozása céljából közölje.

Ezen intézkedésről a jogosult, illetőleg jogutódja a kárpótlási határozvány közlése mellett, valamint az igényt támasztott harmadik személyek is értesítendőek.

A bíróságtól beérkező határozat alapján a m. kir. földterhermentesítési alapigazgatóság a kiutalványozást foganatosítja.

9. §. Minden a m. kir. földterhermentesítési alapigazgatóság részéről a szóban levő dézsma-kárpótlás megállapítása érdekében hozandó határozat ellen intézendő felebbezés a határozat kézbesítésétől számított 28 nap alatt a m. kir. földterhermentesítési alapigazgatóságnál nyújtandó be; a felebbezés érdemében a belügyminiszter a m. kir. igazságügyi és pénzügyminiszterekkel egyetértőleg dönt.

10. §. A bíróságok előtti eljárást az 1867. évi július 9-én 3791. sz. alatt kibocsátott igazságügyminiszteri rendelet szabályozza.

Budapest, 1895. szeptember 11-én.

Perczel Dezső s. k.

Erdély Sándor s. k.

Lukács László s. k.

2619—1895. Felhívás. A fennebbi miniszteri utasítás 3-ik §-ában foglalt rendelkezés folytán felhívja alóli igazgatóság mindazokat, a kik akár mint már a korábbi kárpótlásokhoz bíróilag elismerve volt végjelősültek, akár mint ezek jogutódjai az 1895-ik évi III. t. c. értelmében kiadandó pótdézsma-kárpótláshoz igényt tartanak, hogy ebéli igényüket nevük, lakhelyeik és azon községeknek, melyek után kárpótlást nyertek (a régibb megyék szerint külön-külön) pontos megjelölése mellett alóli igazgatósághoz ezen felhívásnak a Budapesti Közlöny mai számában történt megjelenésétől számított két hó alatt annál is inkább jelentse be, mert különben igényeik kielégítése tekintetében a fenti miniszteri utasítás 3-ik §-a végpontja fog alkalmazásba vétetni. Budapest, 1895. szeptember 18-án.

A földterhermentesítési pénzalap magyar királyi igazgatósága.

Rézi birtokosok gyűlése.

A nagyrézerdei közbirtokosság báró Bánffy Dezső elnöklete alatt f. hó 11-én Sz. Somlyón tartott választmányi ülésében hozott határozatok közül közöljük a következőket:

A birtokossági inspektornak 1894-ik évről beterjesztett számadása 1005 frt 40 kr. bevétellel és 971 frt 33 kr. kiadással s 34 frt 13 kr. pénztármaradvánnyal elfogadtatott. Ezen bevételből 104 frt 28 kr. 1893. évről ájtott pénztári maradvány, — 283 frt 58 kr. erdei kártételekből, 324 frt 60 kr. legelő bérekből, 83 frt haszonbérletekből folyt be, 200 frt pedig a gróf és báró Bánffy-család által előlegezett összeg volt.

Ezen gyűlésen megállapított az, hogy a gróf és báró Bánffy-család által a nagyrézerdei birtokosságnak ezen 200 frttal együtt összesen 1000 frt előlegeztett.

Az idei makktermés felhasználására a választmány a következőleg intézkedett. A szolgalmi joggal bíró 17 rézaljai község volt urbéresei az eddigi gyakorlat szerint fogják a makkoltatást gyakorolni, vagyis Nagyfalva község kivételével, — melynek volt urbéresei semmi díjat nem fizetnek — a volt urbéresnek egy darab felnőtt sertés után 40 krt, egy éven aluli után 25 krt fognak fizetni. Magyar-Patak és Hármás-Patak telepítvényes lakosai pedig nagy sertés után 80 krt, egy éven aluliért 40 krt fizetnek. A volt földesurak és nemesi jogot élvező birtokosok felnőtt sertés darabjéért 20 krt, egy éven aluliért 10 krt fizetnek. Minden birtokos egy aránykulcsot képező anyatelek után öt felnőtt, vagy tíz egy éven aluli sertésre kaphat cédulát, de legeltetési jogát másra is — nemcsak rézibirtokosra — átruházhatja. Sz. Bágos községében nem lévén teljesen tisztázva az, hogy az aránykulcsot képező anyatelek kiket s minő arányban illetnek, ezen községbeli kisebb birtokosok és nemesekre nézve a birtokossági inspektor állapítja meg ideiglenesen, hogy kit-kit minő mérvben fog megilletni a makkoltatási jog. A 17 rézaljai községben az eddigi gyakorlatnak megfelelően a községi előljáróság által kiállítandó kimutatás, illetve bizonyítvány alapján lessz a makkoltatási engedély a birtokossági inspektor által kiadandó. A földesuri és nemesi birtokosok pedig, valamint Hármás-Patak és Magyar-Patak

telepítvényes lakosai, mint eddig, ugy ezután is közvetlenül a birtokossági inspektortul tartoznak makkra hajtandó sertéseikre cédulát váltani.

Birtokossági ügyvéd azon jelentésének, miszerint a Nagy-Rézerdő elkülönítése felett folyó perben az első bírósági ítélet már meghozatott s abban az elkülönítés tárgyát képező 7516 hold 1593 □ öl kiterjedésű Nagy-Rézerdőből 1191 hold 270 □ öl, — a rézaljai községek határán fekvő közbirtokossági tulajdont képező 4263 hold 670 □ öl térfogatu erdő és legelő helyekből pedig 2420 hold 174 □ öl terület a 17 rézaljai községi volt urbéresek részére kiíteltetett s hogy az elkülönítési per most másodbírói elbírálás alatt áll s végül, hogy a Nagy-Rézerdő arányosítása kérdésében is közelebből várható az elsőbírói ítélet meghozatala, — tudomásul vétele után még több apró kérdésű ügyek nyertek elintéztet s báró Bánffy Jánosnak a néhai br. Bánffy Zoltán helyébe és Hummel Antalnak a néhai Hummel Károly helyébe a közbirtokossági közigyelés jóváhagyása reményében a birtokossági választmány tagjai közé beválasztása után a gyűlés eloszlott.

A millenniumi kiállítás.

A jövő esztendő bizonyára emlékeztet lesz Magyarország művelődés-történetében. Ezer esztendő európai multunk nagy harcai után békés fejlődésünk vívmányait fogjuk bemutatni a nagy világnak, a melynek egy bizonyos elfoglalt része még ma is gunyosan szereti emlegetni ázsiai származásunkat.

A millenniumi kiállítás nagyban készül, s oly érdekességek sokadalmát csoportosítja majd, hogy emelt fővel várhatjuk megismerélésükre a legműveltebb országok fiait is. Ehhez a nagyszabású s egész nemzeti multunk történelmét is felölelő kiállításához képest csak szerény hetivásár számba mehet az 1886-iki kiállítás, a melynek bármily tisztességes ipari jelentősége volt is, de amely távol állott attól, hogy történelmi szempontok legyenek benne irányadók.

Néhány hónap mulva, alig háromnegyed év mulva megnyílik a millenniumi kiállítás, a mi igaz büszkeségünk. Hogy mi mindent várunk ettől a nagy és tartós nemzeti ünnepünktől, azt jól tudja minden intelligens magyar ember. Azt akarjuk, hogy most, amikor a közlekedés ez idő szerint való előrehaladott állapotában oly könnyű szerrel utazhatni körül a világot, itt lássuk magunknál vendégül a népek sokadalmát; hadd hozza őket hozzánk közelebb annak a tapasztalat, hogy mi is bele illünk és bele illeszkedünk az igazán művelt társadalmak keretébe. De még sokkal jelentősebbnek tartjuk azt az erkölcsi hasznót, a mit nemzeti önértetünk fejlesztése által hoz majd létre a millenniumi kiállítás. Hisz' nem lesz magyar ember széles e hazában, aki bejárván a remek csarnokokat s megértvén, hogy mind az, ami szemét és lelkét gyönyörködteti, magyar eredetű: feltámadt reményeket, új munkakedvet, nemzetünk életképességébe vetett bizodalmat ne vinne magával haza innen. Mindnyáján érezni fogjuk nemzeti erőnk öntudatát, a mi bátort, lelkesít, megedz majd a továbbhaladás hűzdelmeire.

Aki most kisétál a budapesti város- ligetbe, szinte megdöbben a nagyfelfordulástól, a rendkívül mozgalmas, lázas munkától, amely ott lépten-nyomon utjába akad. A régi, egyszerű sétat helyek eltűnedezték, hogy helyet adjanak a pavilonok sokaságának; a városligeti tóból, amely szelid liget környezett még rövid idő előtt, most a történelmi épületcsoport tündéri látványossága emelkedik ki.

A kiállításnak ezt a részét már ma is a legigazibb gyönyörűséggel élvezhetni. Azt hiszük, nem csalódunk abban a véleményünkben, hogy itt lesz állandóan a legnagyobb érdeklődés; azok, akik a pavillonok csudáival beteltek, vagy pihentetni óhajtják zibongó agyukat, a régi várak prespektívájába fognak majd elmerülni legszívesebben, üdülvén egyszersmind a tóról szétáradó szellők fuvalmától.

Egyébiránt maga a tó is érdekes csoportját fogja majd bemutatni a kiállításnak. Rajta lesz a magyar halászet, kicsinyben; alkalmasint kerül valamelyik zugba egy kis nádas is, pákász kunyhóval, mindenféle furcsa halászeszközzel, aminek mindnek nem sokáig lesz már kelete Magyarországon, mert a nagy mocsarak lecsapolása után csakis a tavi s a folyóvízi halászatra virradhatnak még szép napok.

Ma még egy forrongás, egy lázas vadjudás mindaz, a mi a városligetben a mil-

lenniumi kiállítás érdekében történik; de azt már most is tisztán sejteni, hogy Magyarország ifju, szép fő- és székvárosa hatalmasan kitesz magáért a jövő májusra.

Sokat beszélnek és sokat írnak mai napság a Vágó Pál tervezte történelmi díszmenetről is, amelynek a képcsoportjait igazi művészzel s eléggé alig méltányolható magyaros lelkesedéssel festi most a mi derék fiatal művésznk. Hogy nem marad-e szép álom ez a terv, azt e pillanatban még senki sem tudja, pedig nincs kétség abban, hogy ez a menet minden tekintetben unikum lenne s elragadná mindazokat, akik az ezer daliás lovast korhű öltözetekben látnák maguk előtt elvonulni.

Annyit eleve is bizonyosra veszünk, hogy nem a mágns és általában a nagyuri osztályból fog kikerülni ez a nagyszámú testület, ha ugyan kikerülhet. Az ily menetekben való részvétel, kivált valamely forró nyári napon, nagyon fáradtságos és kimerítő, nem elkényeztetett uracsoknak való. A terv megvalósítására még legrealisabb a Hentaller Lajos eszméje, amely szerint a megyék gondoskodnának arról, hogy egy-egy csoporthoz összeszedjék a maguk fiait közül az alkalmas anyagot emberben és lóban; akkor bevonhatnák a menetbe, illetőleg annak lovasított részébe a lóra termelt s már kiszolgált huszárság daliásabbjait, akinek egyszersmind érzékek van már az ily menetek rendezéséhez egységyedül biztosító szigorú fegyelem iránt is.

Várva várjuk, hogy mi lesz a sok gyönyörű tervből, a mi a millenniumi kiállítást örökemléküvé teszi majd mindnyájunk előtt. Hisz' ennek a remek kiállításnak a kérdése foglalkoztat ma mindenkit; az ország egész ipara e körül forog, ennek dolgozik; a napi sajtó már most is állandó rovatot nyitott azoknak a híreknak, amelyek a kiállítás diadalát előre is zengik; s a budapesti lapok egyik legtekingélyesebbje, a Magyar Hírlap, millenniumi albummal kecsegteti valamennyi előfizetőjét

Hogy ez az album nem lesz az utolsó érdekesség azok közt, amelyeket a jövő évi nagyszabású kiállítás nyilvánosságra hoz, azt bizonyára nem kell hangsúlyoznunk. Csupa notabilitás írói és művészi erőiben vállalta magára e remek díszmű összeállítását.

A mi nemzeti művelődéseinknek diadala lesz a jövő év, — ez látszik minden jelből.

Krasznai események.

— Farczády Nagy Mihály temetése szeptember 21-én. —

Alig mult el az országos mély gyász külsőleg, alig vonták be a gyászlobogókat, újra kitűzték azokat; lengeti a sivatószi szél.

Kraszna nagyközségének halottja, kedves halottja van.

A község apraja, nagya kérdi, mondja egymásnak, valóban meghalt, ugy van, meghalt!...

Farczády Nagy Mihály Kraszna nagyközség jegyzője, községének 25 év óta jó és baltorsban osztózója nincs többé... A halál előtt nincs különbség!

A szeretet, melylyel életében baráti ösmerősei körülvettek, koporsójánál bizonyult be fényesen.

Az általános bánat, részvét csak erről tehet tanuságot.

Megérdeklél!

Mint ifjut, a gyermeket ott találják a Gigászi harcban, hol a honszerem küzdött, a zsarnok önkényü elnyomása ellen. Vívta a véres, de diszteljes harcot Csucsától a Moldvai havasokig. Küzdött, mint ama félistenek egyike Vizakna, Piski véraztatta terén.

Később szép képzettségével szolgálta honát, csendben, észrevétlenül.

Volt a régi Krasznamegye számvevője, később főlevéltárnoka.

Majd a megyei szolgálatot elhagyva, 1870-ben, Kraszna nagyközség hívta meg az üresedésbe levő jegyzői állásra. Elfogadta.

Itt fejezte be munkás életét.

Betegsége hosszabb, de fájdalommentes küli volt. Soha sem panaszkodott Halála is csendes, nyugodt volt, csak átszenderrült a jobb és szebb más honába.

Temetése szept. 21-én volt.

Megható és szomorú volt az!

Ott volt az egész értelmiség; a vidék; kartársai a járási főszolgabíró és szolgabíró vezetése alatt. A községi előjáróság, a tüzoltó-egyesület, kaszinó, ipartársulat, az izraeliták küldöttsége stb.

A kitétt koporsót a szebbnél, szebb koszorúk lombjai fedték el. Koszorút helyezett a gyászba borult család; az olvasó-egylet: „Szeretett könyvtárnokának”; a jegyzői-egylet „Szilágymegyei jegyzői-egylet — kedves kartársának” stb. A dalárok kezdtek meg „Könnyes szemmel” stb. remek gyászdallal a fájdalmas szertartást. Utána Bakcsy Sándor ev. ref. lelkész tartott egy emelkedett szellemű könyörgést. Szem nem maradt szárazon, szív részvétlenül.

Utána a dalárok öntötték „Jézus az én reményem” gyászeneket szívből, hisztársuk volt az, ki fölött kiöntötték részvét-fájdalmukat.

A menet a tűzoltók nyitották meg fekete lobogójuk alatt.

A sirhoz érve a menetet, a nyitott sir előtt megálltak még egyszer a kedves halottal, hogy végbucsut vegyünk tőle, mielőtt utolsó útjára bocsátanók.

A jegyzői kar nevében Éltető Károly varsolci körjegyző búcsúzott el a kartárs-tól. Emelkedett beszéd volt ez, melynek minden egyes során ott volt a kartárs, barát igaz fájdalma.

Az „Olvasó-egylet” nevében, melynek a boldogult, a mi kedves emlékü „Miska” bátyánk 25 évig tagja, jegyzője, könyvtárnoka volt, a titkár vett búcsút.

A beszédek elhangzása után „Ments meg uram” stb. éneket adták elő a dalárok.

Ez alatt a hant görült, a nemes hamvakra s a mi szemünkből a részvét könynye hullott.

Emléked közöttünk élni fog! Isten veled!

Kraszná, 1895. szept. 23.
Busmagyar.

Ingatlan birtok változások.

A sz.-somlyói kir. járásbírósg területén Ifj. Dobai András megvette Szabó Mária kárásteleki 1 beltelekét 250 frttért; Mitruj Mihály és Ferenc Vince (Füzi) Mihály krasznai birtokait 600 frttért; Bolozsán Tégyér és Kresnó Bolozsán Vaszalka a-báni birtokait 200 frttért; özv. Kozma Andrásné és Kozma István Kozma Katalin és Ágnes krasznai birt. 2600 frttért; Pap Tibor Bolos János zálnoki birt. 1300 frttért; Debrenti Márton Veres Lajosné kémeri 1 szőlőjét 200 frttért; Kallai István és neje Kozma Juliánna kr.-horvái 1 belsőségét 100 frttért; Varga Bálint és neje ifj. Nemes Ferenc és neje nagyfalusi 1 szántóját 300 frttért; Gut Mitru Butkóvá Gavrilla és társai elyüsi 1 szántóját 100 frttért; Dán Mária Talpos Ouuu n.-derzsidi 1 belsőségét 200 frttért; Grósz Dávid és neje Szilágyi S. Ferenc ippi birtokait 500 frttért; ugyanaz Nagy L. Miklós ippi birt. 300 frttért; Agoston András és neje Galamb Gáborné kárásteleki birtokait 200 frttért; Záh György és neje Fülöp Ilé n.-derzsidi 1 szántóját 100 frttért; Opris Péter és neje Csordás Juonné récei 1 szántóját 210 frttért; Gottlieb József és neje Pap Ilé Duculuj szécsi szántóját 100 frttért; Murosan Stéfán és neje Marosan Stéfán és neje varsolci szántóját 100 frttért; Simon Gergelyné Bajdok Juon bogdánházi birt. 100 frttért; Kása Gy. András és neje Horváth József ippi szántóját 150 frttért; id. Szakács János és neje Géci Eszter és József ilosvai birt. 450 frttért; Balla P. Bálint és neje Balla András kémeri birt. 100 frttért; Fazakas András Szabó J. Bálint és neje kémeri birt. 100 frttért; Tóth Mihály és neje Végh József birt. 200 frttért; Ardó Ferenc Grósz Sámuel kémeri belsőségét 210 frttért; id. Nedeck János özv. Helmei Jozsefné és Helmei Róza sz.-somlyói 3 szántóját 800 frttért; Varga János és neje Torkos Györgyné n.-falui 1 szántóját 620 frttért.

Különfélék.

— Mai számunkhoz fél iv hirdetései melléklet van csatolva.

— Anyakönyvi felügyelő biztos. A m. kir. belügyminiszter a Szatmár és Szilágy vármegyék, továbbá a Szatmár-Németi sz. kir. város területére nézve kinevezett szatmár-németi kerületi állami anyakönyvi felügyelő hatóságai köréből Szatmár-Németi sz. kir. várost, továbbá Nagy-Károly, Nagy-Bánya, Felső-Bánya, Zilah és Szilágy-Somlyó rend. tan. városokat kivonta, egyidejűleg azonban mindezen városokra nézve az állami anyakönyvi ügyekre nézve Majos Károly felügyelőt miniszteri biztossá kinevezte.

— Iskola megnyitás. Ertesíttetnek az érdekelteket a gyámok, miképp a szilágy-somlyói állami elemi népiskola folyó évi október hó 1-én meg fog nyitni a a rendes tanítás meg azon nap kezdetét veendő. Ezzel kapcsolatosan főlhivatnak, miképp iparkodjanak tankötelező növendékeiket a hó folytán beírni, hogy ezen körülmény akadályt ne gördítsen a tanítók munkálkodása elé, melyre ezen csonka tanévben különben is oly nagy szükség leend. Az igazgatóság.

— Tanár választás. A zilahi ev. ref. főgimnáziumhoz tanárrá az elhalt Székely Tőhötöm helyére, Gebe Mihály végzett tanárjelölt választatott meg.

— Jótékony célú hangverseny. A Lukácsffy Ödön ur vezetése alatt álló „mükedvelői zenekar” — hangszerek beszerzésére — vasárnap 1895. szeptember 29-én — öngagy kiasasszony, Gáspár István és Balás Károly urak szíves közreműködésével — a színház helyiségében hangversenyt rendez. Műsor: 1) Párizsi induló: Camilló Linkától; harmonium kíséret mellett előadja: a mükedvelői zenekar. 2) „Börtön jelenet” Verdi „Troubadur” operából, harmonium kíséret mellett előadja: a mükedvelői zenekar. 3) „Asszony szeretnék lenni” Monolog. irta; Tewrewk István, előadja: Bartha Vilma kisasszony. 4) „Rened”, keringő Camilló Linkától, harmonium kíséret mellett előadja: a mükedvelői zenekar. 5) „Hegedű solo” Muscagni „Parasztbecsület” című operából, harmonium és zenekar kíséret mellett, előadja: Balás Károly ur. 6) „Szavaltat”, előadja: Gáspár István ur. 7) „Sultán Gavotte” Nosedától, harmonium kíséret mellett előadja: a mükedvelői zenekar. Helyárak: kör-szék 80 kr, elsőrendű zárt-szék 1—49-ig 60 kr, másodrendű zárt-szék 50—100-ig 50 kr, földszinti ülőhely 40 kr, földszinti állóhely, diák és katonajegy 30 kr, karzat 20 kr. Jegyek előre válthatók Zipfinger Péter ur cukrászdájában. Kezdeté este 7 és fél órakor.

— A következő vasárnap, szept. 29-ike arról lesz nevezetes, hogy Magyarország összes kath. templomaiban e napon fogják szószerzők kihirdetni a kath. püspöki karnak a polgári házasság életbeléptetése alkalmából a kath. hívekhez intézett közös főpásztori körlevelét, mely a híveknek az új törvények kel szemben irányadók fog szolgálni.

— Kinevezés. A közoktatásügyi miniszter Szurinka Bertalan oklev. tanítót a krasznai állami elemi iskolához rendes tanítóvá nevezte ki.

— Az urbéri kárpótások kiadására s az igények bejelentésére vonatkozó miniszteri rendeletet és a földtehermentesítési pénzalap igazgatósága által kibocsátott felhívást lapunk mai számában egész terjedelmében közöljük.

— Hirtelen és szerencsétlen halállal mult ki Krasznán, f. hó 19-én délután Zámbo Farkas öreg timárség. A mint estefelé a eserlébe elhelyezett bört forgatta régi sziv-baja érte utól és belebukott a telt kádba, mire észrevették s kiemelték, megvolt halva. Tragikus volt halála. Pedig szegény öreg valamikor jobb napokat látott, apja egykor Kolozs megye alispánja volt.

— Hegyközségek. A szilágy-somlyói főszolgabírói járásban nem sok községben sikerült az új mezőrendőri törvényben körülírt hegyközséget megalakítani. Legtöbb helyen nem jelentek meg a szőlő-hegy birtokosok határozatképes számban. Fájdalom, hogy akad olyan magyar község is, melynek községi főbírája elég buta nyiltan ellene korteskedni a hegyközség megalakításának s elég vakmerő a hegyközség megalakításán fáradozó hivatalos közegek argumentumaival szemben azzal érvelni, hogy csak úgy mondják most az urak, hogy mi a célja a hegyközség megalakulásának, de mikor egyszer meg lesz, majd lessz megint mit fizetni, csak legyen honnan, akkor majd másképpen fog-nak beszélni s majd másképpen fogják magyarázni a törvényt. Mi meg azon csodálkozunk, hogy ilyen kicsire elbocsátott és valóságos elferdült szociáldemok-rata eszmékkel szaturált községi bírói hogy tür meg a járási főszolgabíró hivatalában.

— Boltfeltörés. Krasznán e hó 19-én este felverték Heller Jónás kis esatósüzle-tét. Az éj lovagjai a mi csak elvihető volt, azt el is emelték: arany és gyémánt gyűrűt, ruhát, dohányt s több kiállított váltót, stb. A csendőrség erőiesen nyomozza a tetteseket.

— Nyugdíjasok életben létének igazolása. A belügyminiszter körendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben tudatja, hogy az ily igazolásokról f. évi október 1-től kezdve kizárólag a községi előjáróság kötelessége, és pedig a fővárosban a ker. előjárók, thjogu és rendezett tanácsu városokban a polgármester, vagy és kis községekben a bíró és jegyző együttesen igazolják az életben létet, özevgyiséget s az árvák ellátatlan állapotát.

— Huszárok. Jönnek a huszárok, a mult napokban csak ezt lehetett Krasznán hallani. És valóban meg is érkeztek a nyalka legények. Egy éjjel töltöttek nálunk. Azt hiszem kedves emlékek mentek el tőlünk, mert az urak, hol elhelyezve voltak, minden jóval bőségesen ellátták őket.

— Előkészületek a milléniumra. A milléniumi kiállítás igazgatósága nyolc éves könyvet adott ki, a mely Magyarország történelmét, leírását természetrajzi, politikai és közgazdasági viszonyait tárgyalja és ezekről a hivatalos adatok fölhasználásával pontos tájékoztatást nyújt. Ez a könyv magyar, angol, francia és német nyelven jelent meg. A kiállítási igazgatóság néhány száz példányt

már elküldött belőle Bordeauxba, az internációnális hírlapíró kongresszusra. — A történelmi kiállítás ujjabban érdekes tárgyakkal szaporodott. Teleky Sámuel gróf sáromberki és Batthyány Iván gróf csákányi kastélyai-ban járt Szendrei dr. és onnan sok érdekes régi fegyvert, képet, könyvet, lószerszámot és butort szerzet a történelmi kiállítás számára. — A kiállítási debreceni csárda már elkészült, vasárnap este megnyitják.

— Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása). Vöröslőhere. A forgalom eddigelé csak néhány tétl aprószemű magra szorít-kozik, mely a Bánátban ugyszólván kézzel kére meg; a kínálat jelenleg már élén-kebb, de ép aprószeműség és világos szín-miatt vételkedv nem igen mutatkozik. Erdélyrészről kínálat vajmi gyéren érkezik, mert a termelők, úgy látszik, bevárják, míg a külföld a vásárláshoz fog, minek aztán ár-emelkedés lesz a következménye. Lucerna szintén kevés került forgalomba, úgy látszik ennél is a termelők várakozó álláspontra helyezkednek. Téli búkkönynek, téli borsó-nak, homoki-búkkönynek, biborherének és mustárnak az idei felette olcsó ár követke-zésében még mindig jó kereslete van. Jegy-zések nyersáruért 100 kilonként Budapesten: Őszi borsó 6 frt 50 kr. Őszi búkköny 8—8.50 frt, Homoki-búkköny 14.50—14.50 frt Biborhere 18—20 frt.

— Apróságok. A Rác-harang. Meg huzzák délben a szent-endrői rác-harangot. Felkél az egyik sörözgető és haza akar menni. A többiek rászólnak, hogy csak egy fél óra mulva szól a pápista-harang, ez a rácoknak szól, még ihatnak egy korsó sört. Az indit-ványt elfogadják. Most a rácok egy órával később hirdetik a delet, hadd ihasznak két korsóval többet ők.

△ Fölösleges. Rendőr (megállit este egy vidékről jött parasztszekeret, a melybe egy ló van fogva). Teringettél! Hát nem tudja kend, hogy este lámpát kell a kocsiakra tenni?

Paraszt. Nem használ az kérem sem-mit, — hiszen az én lovam mind a két sze-mére vak!

△ Elelmes csavargó. Egy csavargó benyit az előszoba nyitva felejtett aj-taján, leszedi a fogason függő felsőkabátot s odább akar állani. A lépcsőházban találko-zik a kabát tulajdonosával, a ki rárivall:

— Hová viszi a kabátomat?

— Kérem, — tatálja fel magát a tol-vaj — én a ruhatisztító vagyok s a nagy-sága adta ide ezt a kabátot, hogy tisztít-sam ki.

— Az már más, akkor vigye el mind-járt ezt is, mert ez is pecsétos, — mondá s odaadja a rajtlevő felöltőt is a tolvajnak.

△ Elárulta magát. Teringettél, annak a fióknak a kulcsát, a hol a pénzem tartom, a hivatalban felejtettem, mondja a feleségnek. A te kulcsaid közül nem illik valamelyik a zárba?

— Bizony nem, már én is boszankod-tam miatta, felelt az asszony,

△ Az üzlettársak. Két ember egyesül, hogy valamely színházi, kereske-delmi vagy egyéb vállalatot alapítson és abból hasznot huzzon.

Az egyiknek pénze van

A másiknak tapasztalatai.

Félév múlva, annak, akinek csak tapasz-talata volt, pénze is van.

Akinek pedig pénze volt, annak csak tapasztalatai vannak.

△ Lefőzte. Svájci utazásom alatt, beszélt a hazatért turista, olyan visszhangra bukkantam egy helyen, mely nyolcszor adta vissza a kiállítást, de csak egy óra multán.

No, ezzel ugyan nem érdemes henegni, mond a másik turista. Én Norvégiában jár-ta és ott olyan helyen aludtam, a hol, ha este 8 órakor a hegyekbe kiállítottam: „Miska kelj”, a viszhang pontban öt órakor reggel ugyanazt kiáltotta be az ablakomon és — felkeltett.

— Foulard-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként, japáni, chinai, stb. a legujabb mintázzattal és színeiben, u. m. fe-keket, fehér és színes Henneberg selyemet 35 krtól 14 frt 65 kr méterenként sima, csikos, kockázott, mintázzottakat damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 színen és mintázzattal stb. postabér és vámmen-tésen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: HENNEBERG G. (cs. k. udvari szállító) selyemgyára Zürich-ben. Svájceba címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Szerkesztői üzenet.

Nyilatkozónak. A nyilttéri védekezé-sek és támadások nézetünk szerint csak akkor jo-gosultak és szükségesek, ha a fennforgó kérdés elintézésére más mód nincsen. Ha ön sörte érzi magát, kísértse meg előbb más uton az orvoslát, — a nyilttéri nyilatkozatot pedig hagyja akkorra, midőn annak szükségse előállhat. Ez a mi néze-tünk és jóakaratu válaszuk kérdésére. De ha ön a nyiltterezést már most célszerűnek és szüksé-

gesnek tartja, szíveskedjék e lap kiadóhivatalát értesíteni s a lap homlokzatán olvasható közlési és bélyegdíj lefizetése mellett nyilt levele, me-lyet oda átszolgáltattunk s melynek sem tartal-máért, sem alakjáért semmi felelősséget nem vál-lalunk, már a jövő számunkban közölve leend.

Irodalom.

— A „Magyar Hírlap”, melynek főszer-kesztője Horváth Gyula és felelős szerkesztője Fe-nyő Sándor, immár ötödik évfolyamát fejezi be s ez alatt az aránylag rövi idő alatt oly páratlan sikert ért el, annyira megtalálta az utat az intel-ligens nagy közönség szívéhez s elméjéhez, hogy ebben a tekintetben első helyen áll ma a saját orgánumai közt. A Magyar Hírlap igazságszereto-tével s részrehajlatlanságával vivta ki a nyilvá-nosság előtt azt a kiváló pozíciót, amelyben már évek óta folyvást erősödik Politikai kérdésekben mindig nyilt és félreérthetetlen a színvallása, s egyedül a közérdek az, amelyet híven és lanka-datlanul szolgál. Pártok nem kötik, azok egyike-nek sincs alárendelve. Függetlenül bírálja egy a kormány, mint az ellenzék minden akcióját s a politikai kapacitások tollából eredő cikkeivel épp oly szívesen segít bármely pártot is a közügyre nézve üdvös céljaiban, amely kérlelhetlen ellen-félle válik ott, ahol a nagy közönségnek, az egész nemzetnek a vitális érdekeit, a liberalizmust és a demokráciát kell megvédenie. S ehhez arányos minden része a „Magyar Hírlap”-nak Hírszolgá-lata gyors és pontos; épp oly kimerítő, mint amily hiteles. De botrányt nem hajhász s a ma-gánéletnek a nyilvánosság elé semmiképp sem tar-tozó titkait tisztelően tartja A Magyar Hírlap-nak ez a gentlemanike eljárása egyik erőssége, ami az uri művelt közönség rokonszenvét számára mindenkor biztosítja. A Magyar Hírlap emellett egész gárdájával rendelkezik a legkiválóbb tárcá-íróknak, aminek: Ambrus Zoltán, Bárony István, Bródy Sándor, Benedek Elek, Ignotus, Tóth Béla, Márkus Miksa, Heltai Jenő, Gárdonyi Géza, Kürthy Emil, Szomaházy István, akik mindnyájan csakis a Magyar Hírlapnak írják cikkeiket. S ezek a cikkeik a legujabb magyar litteratura igazi győn-gyei. Mindezenkívül a Magyar Hírlap folyvást a legnagyobb előzékonysággal van egybekben is a nagy közönség iránt, mert amig egyrészt minden kérdésben szívesen ad teljesen díjtalanul felvilá-gosítást és tanácsot „Szerkesztői üzenetek” című rovatában, másrészt oly kedvezményben részesíti előfizetőit, aminek lesz például a „Millenium-Al-bum”, ez a remek kiviteli, gyönyörűen illusztrált irodalmi dísmű, aminekvel még eddig meg nem lepte magyar lap az ő állandó közönségét. A „Millenium Album”-ot minden régi és új előfí-zetőnek megküldi a Magyar Hírlap. A Magyar Hir-lap előfizetési ára egész évre: 14 frt, félévre: 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy órára 1 frt 20 kr. Kedvezményes áron kapják az előfizetők a „Kis Világ” című gyönyörűen illusztrált gyermek-újsá-got: negyedévenként csak 50 kr-ért és az „Évszak” című gazdag tartalmu divatlapot negyedévenként 65 kr-ért. Az előfizetési pénzek a Magyar Hírlap kiadóhivatalába küldendők József-körút 47-ik sz. alá. Előfizetni bármely naptól kezdve lehet a Ma-gyar Hírlap-ra.

— „Röptében a Nagyvilág” kö-rül.” Most küldték be nekünk e népszerű dísmű 13-ik füzetét, mely ugy a képek szépségére, mint változatoságára nézve még felülmúlja az előbbieket. Ez a füzet is, mint a többi, vidékre küldve 35 kr-ért rendelkező meg az Egyetértés kiadóhivatalában Buda-pestben, mely előfizetéseket is elfogad az egész müre 16 füzetre 5 frt 60 krral; 8 fü-zetre 2 frt 80 krral; 4 füzetre 1 frt 40 krral. Az egész műhöz díszes bekötési tábl-lak készültek, melyek 1 frt-ért kaphatók. A „Sólyomvadász” jutalomkép részére pedig egyik legnagyobb hazai keretgyárban pom-pás keretek készülnek, melyek gyári áron lesznek megrendelhetők.

— A szél-tében kedvelt és is-mert szépirodalmi és ismeretterjesztő „Képes Családi Lapok” címet viselő hetilap 17-ik évfolyamának utolsó negyedében két eredeti regény közlését kezdi meg. Mindkét regény a magyar társadalmi életet festi meg pedig avatott tollal. Az egyik regény Rudnyánszky Gyula jeles költőnk és írónk műve, a másik a Képes Családi Lapok olvasói előtt szintén ismert író Miskolczy Henrik tollából eredt. A Képes Családi Lapok előfizetési ára egész évre 6 frt; fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványszámokat ingyen küld a kiadóhivatal mindazoknak kik legcélszerűb-ben egy levelezőlapra hozzá fordulnak. Ki-adóhivatal Budapest, V. Vadász-utca 14 sz. saját házában.

— A 1848—49-iki Magyar Sza-badságharc története című nagymunká-ból most jelent meg a 44-ik füzet, a mely-ben Gracza György a trónváltozást mondja el igen érdekesen, számos új adat felhasználásával. A füzet egykoru képei a követke-zők: Ihász Dániel ezredes hadilobogója. Ot-tinger Ferenc osztrák tábornok. „Charivári” melyik az osztrák, és melyik a magyar? Részlet az ácsii ütközetből. Blomberg Fri-gyes osztrák tábornok hadi löportartója. Trónváltozás 1848. dec. 2-án. Az aradi vár átadása 1849. jul. 1-én. Herceg Lichtenstein Ferenc osztrák lovassági tábornok.

— Erdélyi Napló címen ez év ok-tóber havában Kolozsvárt egy új s minden tekintetben teljesen független politikai napi-lap indul melynek hivatása lesz: első sor-ban és főként az erdélyi részek érdekeinek szolgálni. Laptulajdonos és felelős szerkesztő Dr. Szász Károly országos képviselő. társ-szerkesztő Dr. Deák Albert ügyvéd. A lap előfizetési ára: egész évre 9 frt félévre 4 frt 50 kr. negyedévre 2 frt 25 kr kr. egy órára 80 kr.

A Hét, Kiss József szépirodalmi hetilapja, a század végén a modern szellemet jelentő irodalmunkban. Két törvényt szabott magának. Az egyik negatív természetű: kerülni mindazt, ami üres nagyképű, ami kopott, elcsépelet és banális, ami bornírt és izetlen, a mi hamis és hazug; kerülni a formátlanságot, költőietlenséget, tartalmatlanságot. A másik pozitív törekvés: mindenek ellenkezőjére mutat. Keresni az eredeti gondolatot, az új eszmét s csak az igazi tehetséget juttatni szóhoz. de tért nyitni a szellemi erő minden érdekes és elmélyedésre ösztönző nyilvánulásának Szóval: A Hét nem kívánt ócska holmival kereskedni, hanem igazán becses anyagot hozott forgalomba. Az egyszerű lélek nemes és öröszép poézise és a bonyolult lelkek poétikus tartalma egyaránt vonzó tárgya s lapoknak; csak az együgyűség van kizárva a Hét birodalmából. Különösen szereti azokat az érdekes, mely problémákat, melyek a kort jelzik s az élő legnagyobb gondolkodókat foglalkoztatják. Mindezzel első sorbnn és mindenekfölött a magyar irodalom érdekét kívánja szolgálni, ami természetesen is oly lapnál, melynek szerkesztője maga poéta és segítői oly nagytehetségű emberek, mint a Hét munkatársai. Pszichológiaiailag lehetetlen, hogy ily talentumos emberek, ily öntudatos, komoly írók, egyenként véve is kicsinyes önző célt kövessenek s hogy egyesülve ne nagy dolgot szolgáljanak. Az irodalom szentsége a Hétnek s a tehetség bálványa neki, abban gyönyörködik, az előtt leborul, bárhol találja is. Nem titkolózik, nem prudériás, mindent elmond becsületos őszinteséggel; csak talentum legyen, aki elmondja s előkelő, finom, irodalmi a hang, amelyen szól. Rendkívül finomra csiszolt izléssel őrzi irodalmi színvonalát is — amennyire viszonyaink között csak lehetséges — valóban több ambícióval, mint számítással, igazán becses közleményekkel szolgál közönségének. A belletisztika és kritika mellett hétről-hétre pompás politikai „Kronikákat” közöl A Hét Ezek régen kivívták politikai nagyságainak tetszését. Ép oly figyelemben részesül a lap innen-onnan rovatja, melyet sokszor próbáltak már utánozni, de a halovány másolatok csak annál jobban dicsérik az eredetit. Érdekes e lapnál, hogy kicsi keretében mindig élénk viszhangja a hét eseményeinek és tájékozást nyújt a hét hangulatáról. Hatodfél évi fenállása alatt tekintélylyé fejlődött A Hét irodalmi kérdésekben és meghallgatják véleményét a politikában. A Hét előfizetési ára egész évre 10 frt.

A „Szalai-Baróti Magyar Nemzet Története” című műből most jelent meg a 22-ik füzet, mely az Anjouk korából Mária és II. vagy kis Károly király uralkodásától áttérve, Zsigmond király uralkodása története elbeszélésébe fog bele a híres történettudós a munka eredeti szerzője: Dr. Szalay József. A füzet képei a következők: Mária és Erzsébet királynők. Nagy Lajos király. Erzsébet királyné felajánlja Szt. Simon koporsóját. Hedvig királyné. Mária királyné pecsétjének előlapja. Mária királyné arany pénze. Mária királyné karperece. Kis Károly pecsétjének előlapja. Kis Károly pecsétjének hátlapja. Mária királyné koronája. Zsigmond király aranypénze. Görögök. János burgundi herceg és neversi gróf pecsétje. Nikápoly Venczel római és cseh király pénze.

— Előkelő magyar hetilap a Székely Sámuel szerkesztésében megjelenő Politikai Hetiszemle. Magyarország ez egyetlen komoly irányu politikai hetilapja, mely fényes kiállítás, gazdag és változatos tartalom, magas étikai és szellemi színvonal tekintetében vetekedik a külföld legkedveltebb hetirevue-ivel. E lap tárgyalagos és független magatartásával rövid idő alatt irányadó politikai körünk elsőrangú orgánumává küzdötte fel magát. A Politikai Hetiszemle előfizetési ára félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal VIII. ker., Kerepesi-ut 17.

A szilágysági vonal menetrendje.

— Érvényes 1895. május 1-től. —

Sarmaságtól—Sz.-Somlyóig.

Állomások	3816	3812	3814	3818
	számu vonat			
Sarmaság indul	600	909	438	755
Somlyó-Ujlak	626	935	504	821
Sz.-Somlyó ér.	645	953	523	840

Sz.-Somlyótól—Sarmaságig.

Állomások	3815	3811	3813	3817
	számu vonat			
Sz.-Somlyó indul	441	755	320	630
Somlyó-Ujlak	500	814	339	649
Sarmaság érkezik	524	839	403	713

Nagy-Károlytól—Zilahig.

Állomások	3712	3714
	számu vonat	
Nagy-Károly indul	530	415
Mező-Terem	600	443
Érhatvan	615	458
Tasnád-Szántó	637	521
Tasnád	701	543
Szakácsi	719	601
Ákos	750	633
Alsó-Szopor	814	700
Derzsida	835	723
Sarmaság	849	738
Ökörítő	915	807
Sz.-Balla	933	828
Haraklány	950	848
Cigányi	1005	904
Zilah érkezik	1017	918

Zilahtól—Nagy-Károlyig.

Állomások	3713	3711
	számu vonat	
Zilah indul	420	301
Cigányi	432	313
Haraklány	447	327
Sz.-Balla	504	343
Ökörítő	520	359
Sarmaság	534	413
Derzsida	603	442
Alsó-Szopor	626	504
Ákos	655	533
Szakácsi	723	559
Tasnád	742	619
Tasnád Szántó	806	643
Érhatvan	821	658
Mezőterem	837	714
Nagy-Károly érkezik	906	743

Az aláhuzott idő éjjeli idő 6-tól 6-ig reggel.

Vasuti vitel-dij táblázat.

Az árak Szilágy-Somlyótól értendőek.

Állomások	Kilom.	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.	Katonajegy.
Nagy-Károly	82	4.19	3.35	2.51	—66
Mező-Terem	71	3.63	2.90	2.18	—57
Ér-Hatvan	65	3.32	2.66	1.99	—52
T-Szántó	60	3.06	2.45	1.84	—48
Tasnád	55	2.80	2.25	1.69	—44
Szakácsi	49	2.50	2.00	1.50	—39
Ákos	39	1.99	1.60	1.20	—31
A-Szopor	30	1.53	1.23	—92	—24
Derzsida	22	1.13	—90	—68	—18
Sarmaság	17	—87	—70	—53	—14
Ökörítő	22	1.13	—00	—68	—18
Balla	29	1.43	1.19	—89	—23
Haraklány	34	1.74	1.30	1.05	—27
Cigányi	39	1.99	1.60	1.25	—31
Zilah	42	2.14	1.72	1.29	—34
S-Ujlak	7	—41	—33	—25	—06

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:

BÖLÖNI SÁNDOR.

Előfizetési felhívás

A HÉT

POLITIKAI ÉS IRODALMI SZEMLE HATODIK ÉVFOLYAMÁRA.

*** SZERKESZTI ÉS KIADJA ***

KISS JÓZSEF.

Főmunkatárs: KÓBOR TAMÁS.

Belső dolgozótársak: Ambrus Zoltán, Heltai Jenő, Ignotus, Kozma Andor Tóth Béla.

Tíz választékos, gazdag tartalmu kötetben fekszik a Hét az olvasó közönség előtt. Új eszmékör, új irányok és új írók adják meg neki a maga különleges színét és zamatját. Új csapások jelölik útját az irodalomban. Nem műveltünk nagy dolgokat; de nagyot akarni is érdem. A szabad gondolatnak voltunk eddig fátylavívői és a szabad szó lesz legmagasabb ambíciónk a jövőben. Politikában és irodalomban egyaránt.

Könnyű, tetszetős formában adunk számot a hét eseményeiről és domináló mozzanatokkal külön „Kronikák”-ban foglalkozunk. Ezt a műfajt mi honosítottuk meg a magyar irodalomban. Szépirodalmi közleményeink mindig választékosak. Az aktuális részt pedig csupa elsőrangú írók írják. A Hét mögött olyan mult áll, melyre jogos önérzettel utalhatunk. Ajánljuk lapunkat továbbra is a művelt közönség szeretetében.

Budapest, 1895. szeptember havában.

KISS JÓZSEF.

Előfizetés: Egész évre 10 frt Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr.

Mutatványszámok ingyen.

A HÉT kiadóhivatala Budapest, VII., Erzsébet-körut 6. sz.

Divat-ujdonságok!

HOL VEGYÜNK?!

szép, legújabb divatu és olcsó női felöltőket?

Az csak is

Tisztavári Mór zilahi kereskedő

jó hírnévnek örvendő üzletében szerezhető be, ki a közelgő nagyvásárra Sz.-Somlyóra nagy árukészletével u. m. divat kápek, gallérok, körköpenyek, luppé-kabátkák, s más divat ujdonságaival megérkezik.

A vásártéren felállítandó árubódében

*** férfi-, flu- és gyermekruhák ***

továbbá bundaneműek is óriási választékban állanak a m. t. vevőközönség rendelkezésére.

2—2

Férfi és női ruha nagy raktár!

Clayton & Shuttleworth

Václav-körut 63. sz.

mezőgazdasági gépjárművek által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobill és gőzcsepőgépek készletek 24 egész 12 kerek, továbbá járgány- és csapágatok, ütő- és szűrőgépek, komolyozók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénigézők.

COLUMBIA legújabb sorvetőgépek, szesztavágók, repavágók, kukorteszti- és szesztavágók, árállók, 810-malmok.

2 és 3 vasú ekék gazdasági gépek. Egyetlenes acél-ekék és minden egyéb

Részletes árjegyzékek kintántra ingyen és bérmentve küldetnek.

Nyomatott Bölöni Sándor gyorsajtóján Szilágy-Somlyón. 1895.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A sz.-somlyai plebániának a perecesi országut mentén elterülő 36 kat. hold tagbirtoka **szeptember hó 27-én** pénteken d. u. 2 órakor a plebánián tartandó nyilvános árverésen hat évre bérbe adandó. Bánatpénz 40 frt.

Trusza Lajos s. k.
esp. plebános.

Gyomor-cseppek

Ária-czelli

nagyszerűen hatnak gyomor bajokra, népbetegségekre és általában ismeretes házi és népszerű.

A Gyomor-cseppek titelét: Éványa-fansz, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, felhűzés, savanyú, fejfájás, hasmenés, gyomorégés, tejeslegesség, nyálkiválasztás, szárazság, undor és hányás, gyomorgörgetés, zúgás.

Hatásos gyomorszernek bizonyult a leírás a, a megnyílt ez a gyomortól származott, gyomortürelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámor-cseppek.

Emeltet bajokra a **Máriaczell** **Gyomor-cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Nagyaronsági forrást: **Török József** gyógyszerész **Budapest**, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megnézni! Csak oly cseppeket zold szalag van rágasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: Valóságát bizonyítom.

A Máriaczell gyomor-cseppek valóban kaphatók.

Kapható Szilágy-Somlyón: **Balta**
Elemér gyógyszerárban.

Az államilag engedélyezett

Magyar osztálysorsjáték

I. osztályu nyeremények.

Huzás 1895. október 16—19. ig.	korona	korona
1 nyeremény	80000	80000
1 " "	60000	60000
1 " "	40000	40000
1 " "	30000	30000
1 " "	20000	20000
1 " "	15000	15000
1 " "	10000	10000
2 " "	8000	16000
8 " "	4000	32000
10 " "	2000	20000
13 " "	1000	13000
100 " "	400	40000
860 " "	200	172000
9000 " "	80	720000
10000 nyeremény összesen		1268000

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	sorsjegy korona.
40.—	4.—	2.—	

az 1896. ezredéves kiállítás alkalmából.

Kibocsátás 100000 sorsjegy

31,499 nyereménnyel és egy jutalomdíjjal.

A nyeremények minden levonás nélkül fizetettnek ki. A huzások államfelügyelet és kir. közjegyző ellenőrzése mellett történnek.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben:

1.000,000

korona.

Az I. osztály huzása után vásárolt sorsjegyekért az I. osztály díja után fizetendő.

II. osztályu nyeremények.

Huzás 1895. december 6—14. ig.

1 jutalom	korona	korona
1	600000	600000
1	400000	400000
1	200000	200000
1	100000	100000
1	50000	50000
2	20000	40000
2	15000	30000
4	10000	40000
10	8000	80000
27	6000	162000
100	2000	200000
200	1000	200000
1150	200	230000
20000	100	2000000
21499 nyeremény és jutalom		4332000

A teljes (mindkét osztályra érvényes) sorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	teljes sorsjegy korona.
80.—	8.—	4.—	

Valamennyi sorsjegy a falragaszok által megjelölt eladási helyeken kaphatók.

Budapest, 1895. augusztus hóban.
Andrássy-ut 5. szám.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatóság.

Sorsjegyek eladásra való átvétele iránti megkeresések hozzánk intézendők. — Sürgőnycim: Magyar lottó. Budapest.

Első államilag engedélyezett

MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK

az Ezredéves kiállítás alkalmából Budapesten, 100,009 sorsjegy,

31499 két osztályba beosztott pénznyereményekkel és egy jutalommal.

5 millió 600,000 korona összértékben

minden levonás nélkül készpénzben fizetendő. — Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

EGY MILLIÓ KORONA.

ELSŐ HUZÁS 1895. OKTÓBER 16—19-IG BUDAPESTEN.

Eszerint ajánlom és utánvét mellett küldök szét

eredeti sorsjegyek az 1-ső osztály részére

eredeti teljes sorsjegyek, melyek mind a két huzásban érvényesek

Teljes sorsjegyek, a melyek az első osztályban nyereménnyel kihúznak, egyszersmind a nyereménnyel előlegesen a második osztályra vonatkozó betét fizetettik vissza. — Megrendelések postautalvány útján lehetőleg a cím igen pontos megjelölésével kéretnek.

HEINTZE KÁROLY fő-elárusító, Budapest, szervita-tér 3.

Check-Conto: Magyar postatakarékpénztár 3960. — Sürgöny-cim: LOTTOHEINTZE Budapest. — Vidéki megrendelők porto fejében 10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért, továbbá minden egyes nyereményjegyzékért 20 fillért sziveskedjenek külön mellékelni.

LOTTOGYŰJTŐDÉK, VISZONTÉLÁRUSÍTÓK ÉS ÜGYNÖKÖK MINDENHOL FELÁLLITTATNAK.

5—6

BÖLÖNI SÁNDOR

KÖNYVNYOMDÁJA

*** SZILÁGY-SOMLYÓN. ***

Ajánlja a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő betűkészlettel, diszítésekkel és a legújabb szerkezetű GYORSSAJTÓVAL ellátott könyvnyomdáját, mindenféle nyomdai munkák gyors, csinos és hibátlan elkészítésére.

A LEGJUTÁNYOSABB ÁRBAN ÉS LEGRÖVIDEBB IDŐ ALATT KÉSZIT:

TUDOMÁNYOS és SZÉPIRODALMI KÖNYVEKET,

FOLYÓIRATOKAT, KÖRLEVELEKET, SZÁMLÁKAT, ÁRJEGYZÉKEKET, FALRAGASZOKAT,

BÁLI ÉS LARODALMI MEGHÍVÓKAT, ELJEGYZÉSI KÁRTVÁKAT,

LEVÉLPAPIROKRA és BORITÉKOKRA CZIMEKET, NÉVJEGYEKET stb.

Hoczkás és sima levélpapírokkal,

borítékok-, és mindennemű nyomtatványhoz nagyválasztékú papírkészlettel rendelkezik.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

UGYANITT MEGRENDELHETŐ A

„SZILÁGY-SOMLYÓ”

TÁRSADALMI HETILAP, MELY A MEGYE EGYIK LEGELTERJEDTEBB LAPJA.

Párisi

Legszebb magyar divatlap.

Divat

Gyönyörű
fény-nyomatu
színes képek,
Egyszerű öltözetek
párisi ízléssel.

Legújabb kézimunkák.

Takarékosság
ízlés mellett.

Előfizetési árak:
csak „Párisi Divat”:
egy évre 8 frt,
fél évre 4 frt,
negyed évre 2 frt.

szabásrajzok,
kézimunkák,
illusztrált regények.
Báli, menyasszonyi öltözetek.
párisi ízléssel.

Angol costume-ök

Kimerítő magyarázat.

Előfizetési árak:
a „Párisi Divat” a „Pesti Hírlap”-pal együtt:
egy évre 18 frt,
fél évre 9 frt,
negyed évre 4.50

Mutatványszámokkal szolgál a „Pesti Hírlap” és „Párisi Divat” kiadóhivatala váci-körut 78.